

نامه‌یه‌کی کراوه بو ریکختنه ئەنارکیستییه‌کان و خەلکی سەرتاسەری جیهان دەربارە

جامی جیهانی توپیبى لە برازيل

بەر لەھە کە جامی جیهانی (توپیبى) ئەم ولاتە بە سەرۆك تۈمىرى خاتتو (دېلمەتى) ئەم ناپەزايىتىيەنە سەركوتىرىد. (رسوف) كە بەخۇى لە دەھەتىيەنىڭ قىلىنىڭ ئەنارکیستىيەنە سەرەتلىكى چەپرەو بۇ و د ، دېكتاتورى سەربازىي تىدەكۆشا ىنۇوكە كە بەدەسەلات گەميشىتۇوه و فەرمانى يېچەندىچۇون ھىزەكانى برازيل داوه، كە ھەر جۇره ناپەزايىتىمەك لە ماوهى بەرپاكردى (جامی جیهانى) بەتۇندى كېكەنەمە.

بۇ شەش ریکختنى ئەنارکیستى برازيل نامەيەکى كراوهىان ناراستەمى ریکختنە ئەنارکیستىيەكە ، و خەلکى سەرتاسەری جیهان كردووه، كە لە خوارەوە دەقى نامەكە بو كوردزمانان وەرگىرەداوه.

. لە فارسىيەمە: ھەزىزىن

ى جونى

بەرپاكردن و بەریوبەردنى جامی جیهانى (توپیبى) راسپاردهى برازيل كردووه. لەم ساتاندا كە ئەم نامەيەن نۇوسىرىت، مiliard رىال يەكسان بە مiliard دۆلار بو بەرپاكردى ئەم خولىمى جامى جیهانى خەرچ كراوه. لە سەدا ئەشتا و سى (%) ئەم بىرە پارەي، لە خەزىنەنى گشىتى و باجى ھاواو لاتيان دابىنكرداوه. ئەمە لە كاتىكدا كە لايمىكەمى كرى لە برازيل رىال يا دۆلارە و ئەمگەرى بەرزاپۇنەمەنە نىرخى تىكتىك بقى هەزار دۆلار ھەبە. كريكارانى برازيل خەزىنەنى ئامى جیهانىيان دابىنكردووه، بەلام ناتوانى تىيدا بەشدارىيەكەن. بەپورتىكدا كە لەم دواياندا بلاۋبۇوەتەوە، نىشانىددەت كە (%) ئەلکى برازيل دۆلەتى سەرمایەگۈزارىيەكەن لە جامی جیهانى (توپیبى) .

يونىسکو رايگەيىند، كە لە برازيل ' مiliون مندال لە فيئرگە بىيىشىن و % گەمورەسالان بە نەخويىندەوارى گىرۇدەن. دەولەت بىرياريداوه لە ماوهى بەرپاكردى (جامی جیهانى). فيئرگەمەكان پىشىوبدەن [ابخىرين]، ھەروەك ئەمە كە لەم بواردا كەمۈكىرى بۇونى ئەپەت. ئىمە لە لاتىكدا دەزىن، كە خىزان لە ئەلمەكتەرىك [بىيىشىن. لە وەها لاتىكدا بىتى توپىبى كە بە "دیارەدى" رەنالدىنۇ ناودەبرىت، لە بەرانبەر چاومەروانى خەلکدا گوتى " نەخوشخانە درو سکردن ناتوانىرىت جامی جیهانىت ھەبىت" .

بارى ئابورىي ھەنۇوكە برازيل زۆر خرائى. سەمە لە كاتىكدا كە برازيل داراي بەرزاپەرەن رادىي باجگىرەي، % داھاتى ناپوختەي نىوخۇيى دەكىرىتە ھەزىنە دانمەتى قەرزە گشتىيەكان، لام نىوهى سامانە بەرھەماھاتو وەكان دەچنە گىرفانى چەند بانكدارىكەمە. گەندەلەيى دەولەتى و بەریوبەر ايمەتى خراپ، بەسىر سەرباپىيات بەرژەوندىيە گشتىيەكەندا زالبۇوه.

پەرسەكە تەنبا خەرچ كردى ھەزىنە سەرسور ھېنەرەكەن نىن بۇ جامى جیهانى توپىبى، زۆرئىك لە ماھە سەقلىيەكەن لەپىناو ئەمەدا بېشىلەكراون. ھەلبەتە وەها كەتوارىك شتىكى زە نىبىه، چونكە برازيل داراي پۆلىسيكە كە بەپەرى ھىزەوە سەربازىيە و چەندىن جار نىوهندە نى بىيەكانى وەك لېيوردى نىيونەتمەمەيى و تەنانەت رېكخراوى ئەمە كەنگەر تۈۋەكەن خوازىيارى ھەلۇوشاندىنەمە (PM) ياخىن بەرپاكردى برازيل .

دولت پولیسی سهربازی بحرپرسکردووه، تاوهکو خملکی همزار که له دورو به مری یاریگه که ده زین، چواردموریان بدمن. لهت بو نئم پرسه یارمهتی له هیزی سهربازی و هرگر تووه. هملیمه هیز مکانی پولیس و سوپا بو ناساییشی خملکی نه هاتونه تهه لکو دهیانه ویت پاریزگاری له گمشتیاران و تماشاکهران بکمن. بو نموونه کومله هی و هرزشی " " له نیستادا لهایمن کمس له هیز مکانی پولیسی سهرباز و سوپا و هیزی ده ریاییه و دهور مدراوه. فیفا و دهولتی بر ازیل تهانه ما فی نیشته جیبیونی خملکیان پیشیلکردووه و هه اران خیزانیان له (تمنه که اوا) ده پرم اندووه. هندیک لمو خیزانه و مک ده زی ده رکردنیان به همسنیانکرد و به توندو تیزی له شوینی ژیانیان ده پرم اینه.

همروهها و نیمه که له چوار چیوه دهولتی "دیموکراتیک" ا ده زین، سهرسور مینه نیبه، که سهرب ن بر زینه پیگمیه کیه ری دروستکردن له دلی نامازوندا (Belo Monte) و ناره زایه تی نیشته جیبیان ده زی چیکردنی بمنداونک تیک بشکنن.*

لیبرمانه چیت که ئیکار لمپیناو دروستکردن و ئاماده کردنی یاریگه که له کاتی خویدا گیانیان له دهستادا. لمیادمانیت که فورومی سهرتاسه ری هملو شانده وی کری مندالان رایگانه اندووه، که نیو ملیون کمس له مندالان له داوی سیکسر و شیدان. جامی جیهانی توپیبی تهنيا چاره رشی زیاتر بو نئم مندالانه دهیتت.

زوریک له نیمه ده ریزینه شه امه کانه و له ده زی بار و دو خی هننو و کهی ناره زایه تی ده رهبری، به لام دولت که له پشتیوانی گیاندنه پانوپوره کان به هرمه نده، همولدات نیمه به انبات، تاوهکو بتوانیت زیر سه رکوتگه ری بکات. ریکختنه نادهولتی و ریکخراوه نیونه ته موکیه کان چندین جار توندو تیزیه کانی دهولتیان خستونه تهرووه، به لام تا هننو که سه ره چامیکی نه بوده.

دولت و ده زگه کارگری بیه جزو جوړه کانی هرگیز وهلا داخوازی بیه کانی خملک بو دایینکردنی تهندروستی، خویندن و سه ره چانه و کار نادهنه وه. نهودی لم زمینانه دا همانه، تهنيا بمه ره چامی تیکوشانی یمک ګرتو انهی خومانه.

نکایه نامه کهی نیمه و هر بگرن، زانیاری بیه کانی به زورتین کمس بگهیتن. کومه ک بکمن، تاکو به هممو جیهان نیشاندین، که دولت و فیفا و پشتیوانانی جامی جیهانی، دهستیان له نیو دهستی یه کدی ناوه، بو نهودی که تواری رووداوه کان بشارنه وه.

ل اوی ریکختنه کان :

Fenikso Nigra

Boletim Operário

Liga Sindical Operária Camponesa

Danças das Idéias

Caos em Fluxo

Barricada Libertária

* اک نئو بەنداوەی کە کۆماری ئىسلامى ئىران لە ناوچەی هۆرمان دروستىدەكتات و گوند و باخ و ژيانى خەلکى نئو ناوچەيە ژىر ئاو دەخات و گەمورەترين کانى ئاوى سروشتى [سەرچەشمەي بىل] كە لە سالىندا ملىون لىتر، واتە چىرىكىمەكدا لىتەر ئاوى خواردنەوە دەدات، كە دەتوانىت ئاوى خواردنەوەي دوو ولاتى وەك كويت، دوو ملىون كەمس دابىنېكەت، كە لە جامى نەخشەكەي کۆمارى ئىسلامى ئىراندا نئو سەرچەشمە گىرنگە يىتر دەچىتە ژىر بەنداوەكەوە و سەرچەشمەكە كۆپرەبىتىوھ [ھەرگىرى كوردى].

Nameyekî krawe bo rêkxistne enarkîstîyekan û xellkî sertaserî cîhan derbarey camî cîhanî topîpê le brazîl

Ber lewey ke camî cîhanî (topîpê)î 2014 le brazîl encambidrêt, narrezayetîy berifrawan djî seryanhelldawe. Dewlletî em wllate be serokkomarîy xatû (dîlma rusf) ew narrezayetîyaney serkutkird. (Rusf) ke bexoy le dehey heftay sedey raburdûda çrîkêkî çeprrrew bû û djî dîktatorî serbazîy têdekoşa, henûke ke bedessellat geyîstuwe û fermanî bêçendüçünî be hêzakanî brrazîl dawe, ke her core narrezayetîyek le mawey berpakirdnî (camî cîhanî)da betundî kipbkenewe.

Lem barewe şes rêkxistinî enarkîstî brazîl nameyekî kraweyan arastey rêkxistne enarkîstîyekan û xellkî sertaserî cîhan kirduwe, ke le xwarewe deqî nameke bo kurdizmanan wergêrdrawe.

w. le Farsîyewe: Hejêن

2î Cunî 2014

Fîfa berpakirdin û berrêwebirdnî camî cîhanî (topîpê)î 2014 raspardey brrazîl kirduwe. Lem sataneda ke em nameye denûsrêt, 25.6 milyard ryal yeksan be 11.5 milyard dolar bo berpakirdnî em xuley camî cîhanî xercikrawe. Le seda heşta û sê (83%) em brre pareye le xezêney giştî û bacî hawullatyan dabînkrawe. Eme le katêkda ke layenîkemî krê le brazîl 724 ryal ya 325 dolare û egerî berzibûnewey nirxî tîktêk bo hezar dolar heye. Krêkaranî brazîl hezêney camî cîhanîyan dabînkirduwe, bellam natwanin têyda besdarîbken. Le raportêkda ke lem dwayaneda bllawbuwetewe, nîşanîdedat, ke (75.8%)î xellkî brazîl djî sermayeguzarîykirdnin le camî cîhanî (topîpê)da.

Îwnîsko raygeyand, ke le brazîl 3.7 milyon mindall le fêrge bêbeşn û 10% gewresallan be nexwêndewarî gîroden. Dewllet birryarîdawe le mawey berpakirdnî (camî cîhanî)da fêrgekan pşûbden [dabxirên], herwek ewey ke lem bwareda kemukrrî bûnî nebêt. Ême le wllatêkda dejîn, ke 242000 xêzan le elektirîk [kareba] bêbeşn. Le weha wllatîkdaye btî topîpê ke be "dyardey"

runalldîno nawdebrêt, le beranber çawerrwanî xellkda gutî "be nexoşxane druskirdin natwanrêt camî cîhanît hebêt" .

Barî abûrîy henûkey brazîl zor xrape. Eme le katêkda ke brazîl daray beriztrîn radey bacgîrîye, 50% dahatî napuxtey nêwxoyî dekrête hezêney danewey qerze giştîyekan, bellam nîwey samane berhemhatuwekan deçne gîrfanî çend bankdarêkewe. Gendellîy dewlletî û berrêweberayetî xrap, beser serpayay berjewendîye giştîyekanda zallbuwe.

Pirseke tenya xerckirdnî hezêne sersurrhênerakan nîn bo camî cîhanî topîpê, zorêk le mafe svîlîyekan lepênat eweda pêşêlkrawn. Hellbete weha ketwarêk ştêkî taze nîye, çunke brazîl daray polîsêke ke bewperrî hêzewe serbazîye û çendîn car nêwende nêwdewletîyekanî wek lêburdinî nêwneteweyî û tenanet rîkixrawî netewe yekgirtuwekan xwazyarî hellweşandnewey (PiM) ya polîsî serbazîy brazîl bûn.

Dewllet polîsî serbazîy berpriskirduwe, taweku xellkî hejar ke le dewruberî yarîgekeda dejîn, çwardewryan bden. Dewllet bo em pirse yarmetî le hêzî serbazî wergirtuwe. Hellbete hêzakanî polîs û supa bo asayîşî xellkî nehatunete bûn, bellku deyanewêt parêzgarî le geştyaran û temâşakeran bken. Bo nmûne komelley werîşî "da mare" le êstada lelayen 2500 kes le hêzakanî polîsî serbazî û supa û hêzî deryayyewe dewredrawe. Fîfa û dewlletî brazîl tenanet mafî nîştecêbûnî xellkyan pêşêlkirduwe û hezaran xêzanyan le (tenekeawa)kan derperranduwe. Hendêk lew xêzanane wek Aldeia Maracanã djî derkirdinyan berhellistyankird û be tundutîjî le şwêni jyanyan derperrênan.

Herweha bo ême ke le çwarzêwey dewlletî "dêmokratîk"da dejên, sersurrmêner nîye, ke serbazan birjêne pêgeyekî lebarî drustkirdin le dllî amazonda (Belo Monte) û narrezayetî nîştecêyyan djî çêkirdnî bendawêk têkbişkênin.*

Lebîrmaneçêt ke 12 krêkar lepênat drustkirdin û amadekirdnî yarîgeke le katî xoyda gyanyan ledestda. Leyadmanbêt ke furumî sertaserî bergirtin û hellweşandnewey krî mindalan raygeyanduwe, ke nîw milyon kes le mindallan le dawî sêkisroşîdan. Camî cîhanî topîpê tenya çarerreşî zyatir bo em mindallane dehênenêt.

Zorêk le ême derrjêyne şeqamekanewe û le djî bar û doxî henûkeyî narrezayetî derdebrrîn, bellam dewllet ke le piştîwanî rageyandne panuporekan behremende, hewilldedat ême be tawanbar nîşanbat, taweku bitwanêt zyatir serkutgerîy bkat. Rêkxistne nadewlletîy û rîkixrawe

nêwneteweyekan çendîn car tundutîjîyekanî dewlletyan xistûneterrû, bellam ta henûke serencamêkî nebuwe.

Dewllet û dezge kargêrrîye corucorekanî hergîz wellam be daxwazîyekanî xellk bo dabînkirdnî tendrustî, xwêndin û serpêna û kar nadenewe. Ewey lem zemînaneda hemane, tenya berencamî têkoşanî yekgirtawaney xomane.

Tkaye namekey ême werbigrin, zanyarîyekanî be zortirîn kes bgeyênin. Komekman bken, taku be hemû cîhan nîşanbdeyn, ke dewllet û fîfa û piştîwananî camî cîhanî, destyan lenêw destî yekdî nawe, bo ewey ketwarî rûdawekan bşarnewe.

Nawî rêkxistnekan :

Fenikso Nigra

Boletim Operário

Liga Sindical Operária Camponesa

Danças das Idéias

Caos em Fluxo

Barricada Libertária

*wek ew bendawey ke komarî îslamî êran le nawçey horman drustîdekat û gund û bax û jyanî xellkî ew nawçeye jêr aw dexat û gewretrîn kanî awî sruştî [serçeşmey bill] ke le sallêkda 150 milyon lîtir, wate çirkeyekda 4 hezar lîtir awî xwardnewe dedat, ke detwanêt awî xwardnewey dû wlatî wek kwêt, dû milyon kes dabînbkat, ke le encamî nexşekey komarî îslamî êranda ew serçeşme gringe 120 mîtir deçîte jêr bendawekewe û serçeşmeke kwêrdebêtewê [wergêrrî kurdi].